27/03/2020

Ο Αθανάσιος Διάκος και η Μονή του Οσίου Λουκά

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Την περίοδο της Τουρκοκρατίας τα Βοιωτικά Μοναστήρια αναδεικνύονται σε κινητήριες δυνάμεις του αγώνα των υπόδουλων Ρωμιών εναντίον των Τούρκων κατακτητών.

Στην Ιερά Μονή του Οσίου Λουκά την 27η Μαρτίου 1821 κηρύσσεται η Επανάσταση στη Ρούμελη με επικεφαλής τον Δεσπότη των Σαλώνων Ησαΐα, τον Αθανάσιο Διάκο και τον εκπρόσωπο της Φιλικής Εταιρείας Αθανάσιο Ζαρείφη· στο Καθολικό της Μονής γίνεται δοξολογία, ευλογούνται τα όπλα και όλοι κλήρος και λαός ξεχύνονται στον αγώνα υπέρ πίστεως και πατρίδος.

Ο Αθανάσιος Διάκος ξεκινάει για να καταλάβει τη Λιβαδειά, ο Ησαΐας Σαλώνων φεύγει για την Άμφισσα μεταφέροντας το μήνυμα της Επανάστασης στη Δωρίδα και τη Λοκρίδα, ενώ οι μοναχοί της Μονής, εκατό τον αριθμό, μαζί με τους κατοίκους των γύρω χωριών κατευθύνονται στο Δίστομο, όπου συλλαμβάνουν τον Αστυνόμο του Διστόμου και αδελφό του βοεβόδα της Λιβαδειάς με τη συνοδεία του.

Ο Όσιος Λουκάς γίνεται ορμητήριο των επαναστατημένων και διατρέφει τα στρατεύματα που καταλύουν στο μοναστήρι. Όταν το 1823 ο στρατός του Μπερκόφτσαλη καταστρέφει τα πάντα στο διάβα του αρπάζοντας τις τροφές και καίγοντας τα χωριά, το Μοναστήρι γίνεται τροφός και καταφύγιο των υπόδουλων Ρωμιών.

Το Μοναστήρι σύμφωνα με έγγραφα που έχουν σωθεί προμηθεύει με τρόφιμα και χρήματα τον αγώνα και τους οπλαρχηγούς Διάκο, Ανδρούτσο, Γκούρα, Κριεζώτη, Τζαβέλλα, Καραϊσκάκη, κ.ά.

Αναλυτικά έδωσε:

Από 27 Μαρτίου μέχρι 6 Απριλίου του 1821 διέτρεφε όλο τον στρατό του Διάκου. Επίσης, έδωσε στην Εφορία της Λιβαδειάς 300 γρόσια για την επανάσταση.

Το 1823 έδωσε 191 οκάδες λάδι.

Το 1824 έδωσε προς την εφορία και τον στρατό του Οδυσσέα Ανδρούτσου, σύμφωνα με έγγραφο της Εφορίας Λιβαδειάς, 71 οκάδες λάδι, 461 οκάδες ψωμί, 20.250 οκάδες σιτάρι, 7.533 οκάδες κριθάρι, 1.450 αιγοπρόβατα, 3.200 οκάδες οίνο, 950 οκάδες τυρί, 3.250 οκάδες ελιές.

Το 1824 σε στράτευμα στο Δίστομο έδωσε ψωμί, 50 αιγοπρόβατα και 397 οκάδες λάδι.

Το 1826 έδωσε 900 οκάδες αλεύρι και 700 γρόσια.

Το 1828 έδωσε 80 οκάδες κρασί, 50 οκάδες ελιές και 20 λάδι.

Το 1829 έδωσε 1.540 οκάδες κρασί, 210 οκάδες ελιές, 230 τυρί, 75 οκάδες σίτο, 140 οκάδες όσπρια, 450 οκάδες κριθάρι, 52 οκάδες λάδι, 12 αίγες, 10 οκάδες αραβόσιτο καθώς και 2.000 γρόσια. [Γεωργίου Κρέμου, Ιστορία της εν τη Φωκίδι Μονής του Οσίου Λουκά τουπίκλιν Στειριώτου, τόμος Β΄, (Εν Αθήναις: Εκδ. Εκ του τυπογραφείου της Εφημερίδος των Συζητήσεων, 1880), σελ.108-109]. Αυτά και πολλά άλλα για τα οποία δεν έχουν σωθεί αποδείξεις έδωσε το Μοναστήρι του Οσίου Λουκά για την Επανάσταση.

Κι όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο ιστορικός της Μονής Γεώργιος Κρέμος: «Απερίγραπτοι αι θυσίαι αίματος, χρημάτων και τροφών, ας η μονή εποίησε κατά την επανάστασιν, ου ένεκα αυτή τε και οι μονασταί αυτής επτώχευσαν». (Γ. Κρέμου, όπ.π. σελ.109).

Από άρθρο της Αρετής Μουλαρά, Θεολόγου-Εκπαιδευτικού “Τα Βοιωτικά Μοναστήρια στην Επανάσταση του 1821” που δημοσιεύτηκε στην pemptousia.gr